

Απέναντι στην εντατική κτηνοτροφία και την υπερκατανάλωση κρέατος: Σκιαγραφώντας μια πράσινη πρόταση

Εισήγηση του Γιάννη Παρασκευόπουλου στην διαδικτυακή εκδήλωση των Πράσινων ΨΗΝΕΣΑΙ, για την κτηνοτροφία και τη διατροφή, στις 27.1.2022

Στις προηγούμενες εισηγήσεις, είδαμε το βαρύ αθέατο κόστος της εντατικής κτηνοτροφίας στον πλανήτη, τα ζώα και την υγεία μας. Το κόστος αυτό, πρακτικά σημαίνει ότι:

- παράγουμε πολύ πάνω από όσο αντέχει ο πλανήτης και επιτρέπει οποιαδήποτε πολιτισμένη (humane) μεταχείριση των ζώων.
- καταναλώνουμε πολλαπλάσια από όσο αντέχει η υγεία μας.

Στην Ελλάδα έχουμε:

- «Μεσαία» επίπεδα κατανάλωσης σε σχέση με την Ε.Ε.: 75 κιλά κρέας/κάτοικο/χρόνο.
- Μεγάλες καθαρές εισαγωγές κρεάτων και ζωοτροφών: πάνω από 1,5 δις ευρώ/χρόνο.
- ΥΠΑΡΧΕΙ εγχώρια εντατική εκτροφή: σχεδόν όλη η χοιροτροφία και η πτηνοτροφία.

Προφανής λύση: να μειώσουμε ΚΑΙ την παραγωγή ΚΑΙ την κατανάλωση.

- Σε επίπεδα συμβατά με την υγεία μας, αλλά και με τον στόχο για έξοδο από την εντατική εκτροφή.
- Λογικός στόχος: Τουλάχιστον - 50% μέχρι το 2030.

3 πυλώνες, στη στρατηγική για το «- 50%»

- **Αλλαγή προτύπων διατροφής:** μεσογειακή διατροφή + βεγκανισμός
- **Ευζωία των ζώων:** βελτιώσεις στις συνθήκες εκτροφής και μείωση του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων, μετάβαση σε εκτατική και βιολογική κτηνοτροφία, ενίσχυση προδιαγραφών ΚΑΙ στην εντατική κτηνοτροφία, όσο υπάρχει.
- **Βιώσιμο αγροτικό μοντέλο:** έμφαση σε υγιή αγροτικά οικοσυστήματα, κατά προτεραιότητα ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, στρατηγική εξόδου και από την εντατική γεωργία.

Τι σημαίνουν βιώσιμα πρότυπα διατροφής;

Μεσογειακή διατροφή:

Ποιοτικά φυτικά τρόφιμα, ως κορμός. Περιορισμένα ζωικά προϊόντα. Πολύ περιορισμένο κρέας,

ιδιαίτερα κόκκινο. Τα τρία αυτά στοιχεία συμπληρώνει η ανάγκη για επαρκή σωματική άσκηση και υγιεινό περιβάλλον.

Βεγκανισμός:

Τρόφιμα **αποκλειστικά** φυτικής προέλευσης

Συμβάλλουν **ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ** στον στόχο του «-50%», από διαφορετικές αφετηρίες.

Κρίσιμο ερώτημα: Μπορεί η πολιτική / οι πολιτικές να επηρεάσει / να επηρεάσουν τα πρότυπα διατροφής;

Ενδεικτικά εργαλεία πολιτικής

Μηνύματα και ενημέρωση που δεχόμαστε, καθορίζουν σε σημαντικό βαθμό τι είναι ελκυστικό και τι όχι.

- Τέρμα στις διαφημίσεις ζωικών προϊόντων για παιδιά και εφήβους, ρυθμιστικό πλαίσιο για τις υπόλοιπες.
- Σήμερα η ίδια η Ε.Ε. χρηματοδοτεί με δημόσια κονδύλια εκστρατείες προώθησης προϊόντων κρέατος: να αντιστραφεί.
- Έμφαση στην εμπλοκή και του ιατρικού κόσμου, όπως με τον μητρικό θηλασμό.

Ρυθμίσεις για **εύκολη πρόσβαση** όλων μας, παντού, **σε επιλογές μεσογειακής και βεγκανικής διατροφής**. Ενδεικτικά:

- στην εστίαση και στο έτοιμο φαγητό,
- στην ομαδική σίτιση,
- στις συμβάσεις προμηθειών για τα κυλικεία.

Παράλληλα **οικονομικά εργαλεία**, με πρόσημο (και) κοινωνικής δικαιοσύνης

- Τιμές που **ενσωματώνουν** σταδιακά **και το αθέατο κόστος** των ζωικών, αλλά και των άλλων τροφίμων (όπως η ζάχαρη), ώστε να μην το πληρώνει το περιβάλλον και η κοινωνία.
- Αντίστοιχη **ελάφρυνση στο κόστος** των φυτικών τροφίμων **της μεσογειακής διατροφής**: όσπρια, λαχανικά, φρούτα, δημητριακά, ζυμαρικά, ψωμί, ελαιόλαδο. Οι οικονομικά ασθενέστεροι διατηρούν έτσι την ελευθερία επιλογής τους, ενώ η βιώσιμη διατροφή θα έχει και καθαρό οικονομικό όφελος.
- Εργαλεία για την ελάφρυνση: όχι μόνο ο ΦΠΑ, αλλά κυρίως η «εκτροπή» επιδοτήσεων της εντατικής κτηνοτροφίας προς τη βιώσιμη παραγωγή υγιεινών φυτικών τροφίμων. Εξαιρείται η στήριξη της μετάβασης σε υψηλότερα πρότυπα ευζωίας των ζώων.
- Οι επιδοτήσεις στην ήπια κτηνοτροφία, να συνδεθούν με συγκεκριμένες συνεισφορές της: συμβολή στη διατήρηση ορεινών κοινοτήτων, διαχειριστική βόσκηση σε ώριμα δάση για μείωση κινδύνου πυρκαγιών.
- Ο νέος χάρτης των επιδοτήσεων, να συνδεθεί και με τους ευρωπαϊκούς στόχους του Green Deal για 25% μερίδιο βιολογικής παραγωγής το 2030.

Οι Πράσινοι, είμαστε ανοικτοί να ακούσουμε και να συζητήσουμε και άλλες προτάσεις, σε παρόμοια κατεύθυνση.

Στο πλαίσιο αυτό, προωθούμε συνολική προσέγγιση για ΕΝΙΑΙΑ ΥΓΕΙΑ, όπου περιλαμβάνονται:

- Άνθρωποι
- Παραγωγικά ζώα
- Άγρια ζωή
- Φυσικά και αγροτικά οικοσυστήματα.

Μια τέτοια προσέγγιση συνενώνει υγεία, ευζωία των ζώων, περιβάλλον, κλίμα.

Για επίλογο:

Μεσογειακή διατροφή & βεγκανισμός: Αντίπαλοι, σύμμαχοι, ή και τα δύο;

Διαφορετικές αφητηρίες:

- Βεγκανισμός: προτάσσει την ηθική επιταγή μιας τελείως νέας σχέσης ανθρώπου – ζώων. Δέχεται τη διάσταση του περιβάλλοντος και της υγείας, κυρίως ως επιπλέον επιχειρήματα.
- Μεσογειακή διατροφή: προτάσσει ισόρροπα υγεία, περιβάλλον και (απλή) ευζωία των ζώων.

Σημείο τριβής:

Η διαφοροποιημένη ηθική προσέγγιση στη σχέση μας με τα ζώα. Σε θέματα ηθικής, είναι εύκολο να γινόμαστε απόλυτοι.

Σημεία προσέγγισης:

Η σύγκρουση με την υπερκατανάλωση κρέατος και όσα μας την επιβάλλουν, οι πολιτικές εξόδου από την εντατική κτηνοτροφία, οι άμεσες μάχες για την ευζωία των ζώων.

Μια πρόταση, ως τροφή για σκέψη: Συμπόρευση των δύο διαφορετικών ηθικών προσεγγίσεων, γύρω από ένα κοινό μεσοπρόθεσμο πολιτικό πρόγραμμα;

- Επενδύοντας σε συγκεκριμένους άμεσους στόχους, συμβάλλουμε σε αποτελεσματικές απαντήσεις στην κλιματική κρίση και κερδίζουμε κρίσιμο χρόνο.
- Το μέτωπο απέναντι στην εντατική κτηνοτροφία μπορεί να διασώσει εκατομμύρια παραγωγικά ζώα, που δεν έχουν περιθώρια να περιμένουν τη φυτοφαγική μετάβαση.
- Παράλληλα, ο βεγκανισμός ως ηθικό ρεύμα κερδίζει πρακτικές δυνατότητες, συμμαχίες και ευκαιρίες διαλόγου για μακροπρόθεσμη πειθώ.

Ίσως αξίζει να το σκεφτούμε.